

# Tilsynsrapport

## Driftsorienteret tilsyn, endelig rapport



|                                 |                          |
|---------------------------------|--------------------------|
| Tilbuddets navn:                | Mandecentret             |
| Dato for generering af rapport: | 10-07-2025               |
| Status for godkendelse:         | Godkendt                 |
| Rapporten er udarbejdet af:     | Socialtilsyn Hovedstaden |

## Indholdsfortegnelse

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| Læsevejledning - Tilsynsrapportens indhold . . . . . | 3  |
| Læsevejledning - Kvalitetsmodellen . . . . .         | 3  |
| Basisinformation . . . . .                           | 4  |
| Basisinformation (Afdelinger) . . . . .              | 5  |
| Samlet vurdering af kvaliteten i tilbuddet . . . . . | 6  |
| Særligt fokus i tilsynet . . . . .                   | 6  |
| Sanktioner . . . . .                                 | 6  |
| Uddannelse og beskæftigelse . . . . .                | 7  |
| Kriterium 1 . . . . .                                | 7  |
| Selvstændighed og relationer . . . . .               | 9  |
| Kriterium 2 . . . . .                                | 9  |
| Målgruppe, metoder og resultater . . . . .           | 11 |
| Kriterium 3 . . . . .                                | 12 |
| Sundhed og trivsel . . . . .                         | 14 |
| Kriterium 4 . . . . .                                | 14 |
| Kriterium 5 . . . . .                                | 16 |
| Kriterium 7 . . . . .                                | 18 |
| Organisation og ledelse . . . . .                    | 20 |
| Kriterium 8 . . . . .                                | 20 |
| Kriterium 9 . . . . .                                | 22 |
| Kompetencer . . . . .                                | 25 |
| Kriterium 10 . . . . .                               | 25 |
| Fysiske rammer . . . . .                             | 27 |
| Kriterium 14 . . . . .                               | 28 |
| Økonomi . . . . .                                    | 30 |
| Økonomi 1 . . . . .                                  | 30 |
| Økonomi 2 . . . . .                                  | 31 |
| Økonomi 3 . . . . .                                  | 31 |
| Spindelvæv . . . . .                                 | 32 |
| Datakilder . . . . .                                 | 32 |
| Interviewkilder . . . . .                            | 32 |
| Observationskilder . . . . .                         | 32 |

## Læsevejledning - Tilsynsrapportens indhold

Tilsynsrapporten indeholder socialtilsynets bedømmelse og vurdering af, om plejefamilien eller tilbuddet fortsat har den fornødne kvalitet og samlet set fortsat opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 6 og 12-18 i Lov om socialtilsyn. En del af oplysningerne er hentet fra Tilbudsportalen, hvor der fremgår bl.a. stamoplysninger.

For tilbud med flere afdelinger udarbejdes der én samlet kvalitetsvurdering.

Udover en samlet vurdering af kvaliteten i plejefamilien eller tilbuddet, indeholder tilsynsrapporten en gennemgang af de syv temaer fra kvalitetsmodellen, hvor der kan være lagt særligt fokus på udvalgte temaer. Et tilsyn kan godt indeholde mere end ét tilsynsbesøg, eksempelvis både et anmeldt og et uanmeldt tilsynsbesøg, eller hos et tilbud med flere afdelinger. Ligeledes kan tilsynet være administrativt og ikke indeholde et konkret tilsynsbesøg. Det fremgår af tilsynsrapporten, hvorvidt der har været et fysisk tilsynsbesøg, på hvilken afdeling, og hvorvidt det var anmeldt eller uanmeldt.

## Læsevejledning - Kvalitetsmodellen

Socialtilsynet vurderer kvaliteten og sikrer dialogen med plejefamilien eller tilbuddet med udgangspunkt i kvalitetsmodellen, som beskrevet i Bekendtgørelse om socialtilsyn. Kvalitetsmodellen giver et systematisk og målrettet udgangspunkt for socialtilsynets samlede faglige vurdering af kvaliteten.

Kvalitetsmodellen er struktureret ud fra de overordnede kvalitetstemaer, der fremgår af § 6, i Lov om socialtilsyn. Hvert tema er konkretiseret i et antal kvalitetskriterier. Kriterierne er primært udtrykt som konkrete mål for indsatsen i plejefamilien eller tilbuddet. For hvert kriterium er fastlagt en eller flere kvalitetsindikatorer. Indikatorerne er tegn på, at den kvalitet, som er udtrykt i kriteriet, forekommer i praksis.

Vurderingen af en plejefamilie eller et tilbuds kvalitet sker ud fra en samlet, faglig vurdering inden for rammerne af temaerne under hensyn til plejefamiliens eller tilbuddets godkendelse. Bedømmelsen af indikatorer og kriterier skal understøtte socialtilsynets samlede vurdering af, om den fornødne kvalitet er til stede. Socialtilsynet kan inddrage andre forhold i kvalitetsvurderingen, som vurderes at være relevante for kvaliteten inden for rammerne af temaet

Ved det driftsorienterede tilsyn skal socialtilsynet vurdere, om kvaliteten i plejefamilien eller tilbuddet i praksis er tilstrækkelig, og om betingelserne for godkendelsen fortsat er opfyldt. Der anvendes forskellige systematikker for, hvordan indikatorer og kriterier bedømmes ved henholdsvis godkendelse og det driftsorienterede tilsyn. Ved en godkendelse vurderes der ud fra, om Socialtilsynet forventer, at plejefamilien eller tilbuddet kan opfylde indikatorer og kriterier. Ved det driftsorienterede tilsyn bedømmes indikatorerne efter følgende skala:

5. i meget høj grad opfyldt.
4. i høj grad opfyldt.
3. i middel grad opfyldt.
2. i lav grad opfyldt.
1. i meget lav grad opfyldt.

Bedømmelsen af indikatorerne understøtter vurderingen af kriterierne, hvilket resulterer i en samlet, skriftlig kvalitetsvurdering for hvert tema.

Hver indikator gives i forlængelse af den skriftlige bedømmelse en værdi (score) for opfyldelsesgraden. Ud fra den værdi, som indikatorerne er givet, udregnes der automatisk en samlet værdi for opfyldelsesgraden for henholdsvis hvert kriterium og hvert tema. Værdien udregnes som et gennemsnit af henholdsvis indikatorerne og kriteriernes værdier. Det samlede resultat af denne talmæssige bedømmelse udtrykkes grafisk i form af et "spindelvæv".

Spindelvævet og scorer offentliggøres ikke på Tilbudsportalen. Spindelvæv og scorer giver overblik over kvalitetsbedømmelsen inden for hvert tema og bruges i dialogen med plejefamilien eller tilbuddet om at fastholde og udvikle kvaliteten fremadrettet.

Efter endt høringsperiode vil den samlede vurdering, temavurderingerne samt eventuelle påbud eller vilkår blive publiceret på Tilbudsportalen.

Der henvises i øvrigt til [www.socialstyrelsen.dk](http://www.socialstyrelsen.dk), hvor der kan findes yderlige oplysninger om socialtilsynets kvalitetsvurdering.

## Basisinformation

|                    |                                                                                                                                                                                    |
|--------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tilbuddets navn    | Mandecentret                                                                                                                                                                       |
| Hovedadresse       | Købmagergade 9<br>1150 København K                                                                                                                                                 |
| Kontaktoplysninger | Tlf.: 93392141<br>E-mail: llin@mandecentret.dk<br>Hjemmeside: <a href="http://www.mandecentret.dk">http://www.mandecentret.dk</a>                                                  |
| Tilbudsleder       | Lars Nielsen                                                                                                                                                                       |
| CVR-nr.            | 36502746                                                                                                                                                                           |
| Virksomhedstype    | Privat                                                                                                                                                                             |
| Tilbudstyper       | Forsorgshjem/herberg, § 110<br>Krisecenter, § 109                                                                                                                                  |
| Pladser i alt      | 113                                                                                                                                                                                |
| Målgrupper         | Anden psykisk vanskelighed<br>Andet socialt problem<br>Angst<br>Depression<br>Hjemløshed<br>Mænd<br>Overgreb, andet<br>Seksuelt overgreb<br>Stressbelastning<br>Voldeligt overgreb |

## Resultat af tilsynet

|                        |                                |
|------------------------|--------------------------------|
| Status for godkendelse | Godkendt                       |
| Tilsynet er udført af  | Socialtilsyn Hovedstaden       |
| Tilsynskonsulenter     | Pia Viuf<br>Christina Thorholm |
| Tilsynsbesøg           |                                |

## Basisinformation (Afdelinger)

| Afdeling                           | Målgrupper                                                                                                                                                       | Pladser i alt | Tilbudstyper                |
|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-----------------------------|
| Mandecentret Fyn                   | Mænd, Hjemløshed, Anden psykisk vanskelighed, Overgreb, andet, Seksuelt overgreb, Voldeligt overgreb, Angst, Andet socialt problem, Stressbelastning, Depression | 6             | Forsorgshjem/herberg, § 110 |
|                                    |                                                                                                                                                                  | 6             | Krisecenter, § 109          |
| Mandecentret Hovedstaden           | Stressbelastning, Voldeligt overgreb, Angst, Andet socialt problem, Mænd, Hjemløshed, Seksuelt overgreb, Overgreb, andet, Depression, Anden psykisk vanskelighed | 18            | Forsorgshjem/herberg, § 110 |
|                                    |                                                                                                                                                                  | 18            | Krisecenter, § 109          |
| Mandecentret Kronjylland           | Voldeligt overgreb, Mænd, Angst, Seksuelt overgreb, Hjemløshed, Stressbelastning, Anden psykisk vanskelighed, Andet socialt problem, Overgreb, andet, Depression | 5             | Krisecenter, § 109          |
|                                    |                                                                                                                                                                  | 5             | Forsorgshjem/herberg, § 110 |
| Mandecentret Nordjylland           | Seksuelt overgreb, Andet socialt problem, Stressbelastning, Depression, Mænd, Anden psykisk vanskelighed, Hjemløshed, Angst, Voldeligt overgreb, Overgreb, andet | 7             | Forsorgshjem/herberg, § 110 |
|                                    |                                                                                                                                                                  | 8             | Krisecenter, § 109          |
| Mandecentret Sjælland              | Stressbelastning, Depression, Mænd, Voldeligt overgreb, Anden psykisk vanskelighed, Seksuelt overgreb, Andet socialt problem, Overgreb, andet, Angst, Hjemløshed | 7             | Forsorgshjem/herberg, § 110 |
|                                    |                                                                                                                                                                  | 8             | Krisecenter, § 109          |
| Mandecentret Syd- og Sønderjylland | Overgreb, andet, Angst, Seksuelt overgreb, Hjemløshed, Stressbelastning, Depression, Voldeligt overgreb, Anden psykisk vanskelighed, Andet socialt problem, Mænd | 8             | Forsorgshjem/herberg, § 110 |
|                                    |                                                                                                                                                                  | 8             | Krisecenter, § 109          |
| Mandecentret Østjylland            | Stressbelastning, Anden psykisk vanskelighed, Hjemløshed, Andet socialt problem, Angst, Voldeligt overgreb, Seksuelt overgreb, Mænd, Overgreb, andet, Depression | 5             | Forsorgshjem/herberg, § 110 |
|                                    |                                                                                                                                                                  | 4             | Krisecenter, § 109          |

## Samlet vurdering af kvaliteten i tilbuddet

### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynets samlede vurdering er, at tilbuddet har den fornødne kvalitet, jf. lov om socialtilsyn § 6.

Tilbuddet har fokus på, at borgerne udnytter deres fulde potentiale i forhold til uddannelse og beskæftigelse, og at borgerne inkluderes i samfundet bl.a. med at have tilbud om en job cafe og yde en socialfaglig støtte.

Tilbuddet støtter borgerne i at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt. Det er en fast integreret del af tilbuddet, at tilbuddet arbejder med en opholdsplan for indsatsen, med udgangspunkt i empowerment og en ressource fokuseret tilgang til mændene. I indsatsen er der fokus på bolig, økonomi, sociale relationer, netværk og familie, krisehåndtering og voldsudsathed.

Tilbuddet understøtter mændenes trivsel og mentale sundhed, med tilbud om samtaler flere gange ugentligt med udgangspunkt i deres opholdsplan. Medarbejdernes anerkendende tilgang og viden om krise og traumer, understøtter mændenes udvikling med udgangspunkt i deres individuelle ønsker og behov. På den måde sikrer tilbuddet, at mændene bliver inddraget i ansvar for eget liv. Mandecenteret understøtter mændenes kontakt og samvær med deres børn, hvilket er et vigtigt element for deres trivsel. Derudover arrangeres fællesspisning, aktiviteter for at skabe fællesskab og give input til nye muligheder.

Tilbuddet har en hensigtsmæssig organisering og har en ansvarlig og kompetent ledelse, der driver tilbuddet fagligt og økonomisk forsvarligt. Ledelsen formår at skabe et robust fagmiljø, der understøtter målgruppens behov og formålet med indsatsen. Ledelsen består af en direktør samt forstandere for hver af de syv afdelinger. Mandecentrets organisering fremstår med et velfungerende tværgående samarbejde i forstandergruppen, som har fokus på sparring, faglig udvikling og drift. Forstandergruppen bakkes op af den øverste ledelse samt tilbuddets vidensmedarbejdere. Der arbejdes kontinuerligt med udvikling af tilbuddets faglige indhold. Tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse, som forholder sig aktivt og relevant til den strategiske udvikling og drift af tilbuddet.

Medarbejdere har de nødvendige faglige, personlige og relationelle kompetencer og tilbydes løbende relevant kompetenceudvikling. De anvender relevante faglige tilgange og metoder, som bidrager til mændenes udvikling og trivsel. Medarbejderne kender målgruppen indgående og demonstrerer gennem praksiseksempler, hvordan de omsætter tilbuddets faglige tilgange og metoder i samarbejdet med den enkelte mand.

De fysiske rammer er velholdte og velegnede til målgruppen, nogle afdelinger mere end andre, idet en afdeling har ikke samme muligheder for fællesskab og aktiviteter. Borgerne har egne værelser eller lejligheder m. bad eller delbadeværelse samt adgang til fællesarealer med fælleskøkken og opholdsstue. Afdelingerne ligger i centrum og giver let adgang til indkøb og aktivitet.

Tilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet.

### Godkendelsens omfang

Mandecenteret er godkendt til at modtage mænd i alderen 18-85 år, der som følge af parbrud eller skilsmisse er hjemløse og har andre tilstødende sociale problemer. Tilbuddet er samlet set godkendt til 115 pladser jf. SEL §§ 109/110.

## Særligt fokus i tilsynet

Administrativt økonomisk tilsyn juli 2025

### Sanktioner

#### Påbud

Ingen påbud

#### Vilkår

Ingen vilkår

## Uddannelse og beskæftigelse

*Et centralt mål med den sociale indsats er, at borgerne i videst muligt omfang inkluderes i samfundslivet. Uddannelse og/eller beskæftigelse er et væsentligt aspekt heri. Det er derfor væsentligt, at tilbuddet med udgangspunkt i de mål, der er for de enkelte borgere, og under hensyn til borgernes behov og forudsætninger stimulerer borgernes udvikling og læring med henblik på at understøtte paratheden og mulighederne for uddannelse og/eller beskæftigelse for borgerne. Uddannelse og beskæftigelse omfatter såvel ordinær grundskole, uddannelse og beskæftigelse som forskellige former for særlige grundskole-, uddannelses- og beskæftigelsestilbud eller samværs- og aktivitetstilbud. For børn under den skolepligtige alder er dagtilbud et væsentligt element i forhold til barnets udvikling og læring. Det er desuden vigtigt, at tilbuddet forpligter sig i de samarbejdsrelationer, der er nødvendige for at understøtte, at målene for borgernes uddannelse og/eller beskæftigelse opnås.*

### Vurdering af tema

#### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet har en pædagogisk indsats, der understøtter borgernes motivation, parathed og læring med henblik på at fremme deres fulde potentiale i forhold til uddannelse og beskæftigelse og inkludere dem i samfundet.

#### Begrundelse

Mandecentret arbejder relevant og aktivt for at sikre, at mændene holder fast i job og uddannelse under indskrivningen. Såfremt en mand ikke har beskæftigelse understøttes jobsøgning, ligesom der tages initiativer, som understøtter opretholdelse af stabil døgnrytme. Dertil arbejdes med fokus på at skabe eller opretholde en stabil hverdag for medfølgende børn.

Gennem opholdsplaner arbejdes med konkrete og individuelle mål i relation til mandens tilknytning til uddannelse/beskæftigelse og udarbejdet i forlængelse af mandens egne ønsker og behov, ligesom der pågår løbende opfølgning og evaluering af indsatsen sammen med manden.

Socialtilsynet bemærker, at cirka halvdelen af de indskrevne mænd aktuelt er tilknyttet uddannelse/beskæftigelse, mens tilbuddet i samarbejde med de øvrige mænd arbejder på at afdække muligheder for job og/eller uddannelse og herunder sikre mandens forsørgelsesgrundlag. Der er fokus på mandens individuelle ressourcer, udfordringer og sikkerhed, også i forhold til understøttelse af at komme i uddannelse eller beskæftigelse.

**Gennemsnitlig bedømmelse** 4,0

### Kriterium 1

*Tilbuddet støtter borgerne i at udnytte deres fulde potentiale i forhold til skolegang, uddannelse og beskæftigelse*

#### Bedømmelse af kriterium

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet i høj grad støtter mændene til at udnytte deres fulde potentiale i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende forhold i vurderingen af kriteriet.

- Der er fokus på den enkeltes ressourcer og udfordringer i forhold til uddannelse og beskæftigelse, herunder hvor manden er i forhold til egen livssituation, voldsbearbejdning samt risikovurdering. Dette sker med udgangspunkt i at understøtte mandens parathed, idet det anerkendes, at nogle mænd har brug for at restituere sig den første tid efter indflytningen.
- Der opstilles mål i opholdsplaner i samarbejde med mændene, hvilket fremgår af oplysninger fra ledelse, medarbejdere og interviewede mænd på alle afdelinger. Opholdsplanerne udarbejdes med afsæt i livshjulet, som understøtter inddragelse af mange forskellige områder af livet, blandt andet beskæftigelse, uddannelse og økonomi.
- Gennem kontinuerlige samtaler med manden, anvendes livshjulet og opholdsplanen som redskaber til at afdække mandens situation, planlægge indsatserne og sikre opfølgning på de fastsatte mål
- Det varierer hvorvidt mændene er i arbejde eller uddannelse. Der er mænd, som har job eller er i gang med uddannelse, mens andre enten er på dagpenge, sygepenge eller kontanthjælp. Cirka halvdelen af mændene er aktuelt i uddannelse eller beskæftigelse, herunder også med et stabilt fremmøde.

## Indikator 1.a

*Tilbuddet opstiller i samarbejde med borgerne konkrete, individuelle mål i forhold til at understøtte borgernes skolegang, uddannelse, beskæftigelse eller samværs- og aktivitetstilbud, og der følges op herpå.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 1.a

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende tre forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Interviewede mænd og medarbejdere på alle afdelinger oplyser, at tilbuddet i samarbejde med mændene opstiller konkrete og individuelle mål i opholdsplanerne, som understøtter uddannelse og beskæftigelse. Arbejdet med opholdsplanen og herunder målsætning indledes allerede ved indskrivningen, hvor de socialfaglige rådgivere har fokus på at sikre et helhedsorienteret blik på mandens samlede situation og herunder planlægge indsatserne.
- I et tæt samarbejde mellem manden og dennes kontaktperson, følges kontinuerligt op på de fastsatte mål. Dette for at sikre, at mændene får den nødvendige støtte til at opnå målene.
- Interviewede mænd giver udtryk for en omfattende støtte fra tilbuddets side, i forhold til netop uddannelse og beskæftigelse. Dette gælder dels i forhold til fastholdelse af job og dels i forhold til at få skaffet nyt job, eller genoptaget uddannelse.

## Indikator 1.b

*Borgerne er i dagtilbud, grundskoletilbud, uddannelse, beskæftigelse, eller samværs- og aktivitetstilbud. Medfølgende børn på voksentilbud er i dag- eller grundskoletilbud.*

**Bedømmelse** 3

### Bedømmelse af Indikator 1.b

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende forhold i bedømmelsen.

- På alle afdelinger oplyses om, at cirka halvdelen af de indskrevne mænd er i en form for uddannelse eller beskæftigelse.
- Dertil er for en del af mændenes vedkommende en plan for, at de skal i gang med praktik eller lignende, og det tilkendegives, at medarbejderne støtter op om beskæftigelse og/eller uddannelse gennem enten konkret understøttelse i samarbejdet med jobcentret, eller gennem understøttelse af døgnrytme, som beskrives som et skridt på vejen mod beskæftigelse.

## Selvstændighed og relationer

Et centralt mål med den sociale indsats er at understøtte, at borgerne i så høj grad som muligt indgår i sociale relationer og lever et selvstændigt liv i overensstemmelse med egne ønsker og behov. Et væsentligt led heri er, at tilbuddet medvirker til, at borgerne sikres mulighed for personlig udvikling og aktiv deltagelse i sociale aktiviteter og netværk, herunder netværk og relationer på sociale medier, samt at tilbuddet understøtter børnene og/eller de unge i at deltage i fritidsaktiviteter. Det er vigtigt, at tilbuddet medvirker til, at borgerne opnår de kompetencer, som dette kræver, og opnår færdigheder, der kan lette den daglige tilværelse, forbedre borgernes livskvalitet og fremme de enkelte borgers mulighed for så vidt muligt at kunne klare sig selv. For børn og/eller de unge gælder det, at tilbuddet forbereder dem til et selvstændigt voksenliv. Det er væsentligt, at tilbuddets indsats og aktiviteter er rettet imod disse mål, og at det afspejles i tilbuddets åbenhed mod samt involvering i og af det omkringliggende lokal- og civilsamfund. Det er ligeledes centralt for borgernes selvstændighed og relationer, at tilbuddet understøtter borgerne i deres relationer til familie og øvrige netværk. For børn og unge er det væsentligt, at tilbuddet har opmærksomhed på at understøtte gode relationer til eventuelle søskende og til venner. Det er desuden centralt, at børnene og/eller de unge har en fortrolig relation til en eller flere voksne, der har en positiv betydning for deres liv.

### Vurdering af tema

#### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet arbejder med et relevant fokus på at støtte mændene i forhold til at indgå i sociale relationer og leve et selvstændigt liv.

#### Begrundelse

Mandecentret arbejder ud fra individuelle mål i forhold til mændenes selvstændighed og sociale relationer. Disse mål opstilles i mandens opholdsplan, hvor områder som selvstændighed, netværk og sociale relationer indgår.

Medarbejderne har fokus på at inkludere mænd og evt. medfølgende børn i fælles aktiviteter, både internt i tilbuddet og i lokalmiljøet, idet der kontinuerligt arrangeres fælles spisninger, kreative aktiviteter og sociale arrangementer, som mænd og børn opfordres til at deltage i. Mulighederne og hyppigheden for aktiviteter er varierende på de forskellige afdelinger.

Derudover understøttes mændene i at færdes på egen hånd i lokalmiljøet, samt i deres tilknytning til eget netværk og familie. Indsatserne tager udgangspunkt i den enkeltes sikkerhedsvurdering og ressourcer. Det er kendetegnende for målgruppen, at de kan have vanskeligt ved at fastholde kontakt til familie og netværk, særligt i den indledende fase, men socialtilsynet bemærker, at tilbuddet støtter mændene i at finde måder, så kontakten til relevant netværk kan fastholdes under opholdet, tilligemed at tilbuddet støtter fællesskabet i tilbuddet og mændene i at etablere nye netværk. Tilbuddet er opmærksom på vigtigheden af, at manden får etableret fællesskaber og netværk, som kan være en støtte, når han flytter ud fra tilbuddet.

Mandens børn og familie er velkommen på Mandecentret, og flere mænd beskriver, at de har samvær med deres børn på Mandecentret. Socialtilsynet bemærker, at Mandecentret praktiserer en familieorienteret tilgang, og gerne bistår med rådgivning til mændenes partner, par og familien som helhed.

**Gennemsnitlig bedømmelse** 5,0

### Kriterium 2

*Tilbuddet styrker borgernes kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed*

#### Bedømmelse af kriterium

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet i høj grad styrker mændenes kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed.

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende tre forhold i vurdering af kriteriet.

- Tilbuddet opstiller individuelle mål i samarbejde med manden i forhold til selvstændighed og sociale relationer og der følges op herpå. Dette sker gennem ugentlige samtaler og dokumenteres i opholdsplaner, som beskrives med relevant fokus på netop mandens netværk, selvstændighed og egen handlekompetence.
- Tilbuddet har fokus på at sikre mænd og medfølgende børn tryk, sikkerhed og stabilitet, samtidig med at der tilbydes aktiviteter inden- og udenfor tilbuddets rammer. Det fremgår af oplysninger fra medarbejdere og mænd på alle afdelinger, at tilbuddet kontinuerligt arrangerer fællesspisninger, forskellige aktiviteter og sociale arrangementer, som mændene opfordres til at deltage i. Det beskrives af såvel mændene som medarbejderne, at der er en tryk ramme i tilbuddet, som giver den fornødne ro til at arbejde med sig selv og i øvrigt være sammen med hinanden.
- Tilbuddet arbejder opmærksomt med at støtte mændene i at fastholde og etablere relevante netværk, på trods af deres aktuelle situation. Tilbuddet arbejder desuden med stort fokus på mændenes relation til børn og familie, og understøtter i den forbindelse bl.a. samarbejde mellem forældre.

## Indikator 2.a

*Tilbuddet opstiller i samarbejde med borgerne konkrete, individuelle mål i forhold til at understøtte udvikling af borgernes kompetencer til at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt, og der følges op herpå.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 2.a

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende tre forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Interviewede mænd og medarbejdere på alle afdelinger oplyser, at tilbuddet i samarbejde med mændene opstiller konkrete og individuelle mål i opholdsplanerne, som understøtter mændenes sociale kompetencer og selvstændighed. Arbejdet med opholdsplanen og herunder målsætning indledes allerede ved indskrivningen, hvor de socialfaglige rådgivere har fokus på at sikre et helhedsorienteret blik på mandens samlede situation og herunder planlægge indsatserne.
- I et tæt samarbejde mellem manden og dennes kontaktperson, følges kontinuerligt op på de fastsatte mål. Dette for at sikre, at mændene får den nødvendige støtte til at opnå målene.
- Interviewede mænd giver udtryk for en omfattende støtte fra tilbuddets side, i forhold til netop selvstændighed og det at indgå i forskellige sociale sammenhænge. Dette sker blandt andet gennem de fællesskaber der opstår i afdelingerne, som virker som en træningsbane for udvikling af sociale færdigheder.

## Indikator 2.b

*Borgerne indgår i sociale aktiviteter i det omgivende samfund.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 2.b

Socialtilsynet har positivt vægtet følgende tre forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Tilbuddet sikrer at alle mænd og evt. medfølgende børn har mulighed for at deltage i ture og aktiviteter i det omgivende samfund, ligesom mændene støttes i at fastholde uddannelse/beskæftigelse og opretholde og/eller genetablere deres sociale relationer.
- På alle afdelinger kan medarbejdere redegøre for hvordan indsatsen tilrettelægges samtidig med at medarbejderne arbejder opmærksomt med de sikkerhedshensyn der kan være for den enkelte mand, i forhold til at indgå i sociale aktiviteter i lokalsamfundet. Medarbejdere beskriver, hvorledes der holdes fokus på at fastholde en udadvendt dagligdag og understøtter dette gennem forskellige aktiviteter. Derudover oplyser medarbejderne om, at mændene støttes i at færdes i lokalområdet, fx ved indkøb, aftaler ud af huset mv.
- Socialtilsynet får ovennævnte oplysninger bekræftet gennem interview med en mand på flere afdelinger, der tilkendegiver stor støtte fra tilbuddets medarbejdere. Mændene beskriver fx, at medarbejderne hjælper med hvordan man kan møde samfundet igen, ovenpå en voldsom periode i sit liv. Herunder understøttes fælles aktiviteter ud af huset af medarbejdere og evt. frivillige, som kommer i enkelte afdelinger. Socialtilsynet har i den forbindelse bemærket at der er forskellige muligheder i de forskellige byer, og at disse udnyttes i det omfang muligheden er der.

## Indikator 2.c

*Borgerne har med udgangspunkt i deres ønsker og behov kontakt til og samvær med deres familie og netværk i dagligdagen.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 2.c

Socialtilsynet har positivt vægtet følgende fire forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Oplysninger fra interviewede mænd og medarbejdere indikerer, at mændene fastholder kontakt til familie og andet netværk i stort omfang, men med opmærksomhed på, at familie og/eller netværk kan repræsentere voldsudøvelsen, ligesom nogle mænd er langt væk fra familie og netværk.
- Tilbuddet understøtter mændene i at fastholde relevante dele af deres netværk, der har positiv indflydelse på deres trivsel og udvikling.
- Mændene giver udtryk for, at de har mulighed for kontakt med pårørende og familie. Flere mænd har samvær med deres børn i forskellige ordninger, og oplever, at dette generelt fungerer godt. Der er flere steder lidt små værelser, hvis man har flere børn med, men hvis det er muligt findes en løsning, ved f.eks. at kunne benytte et ekstra værelse eller flytte rundt.
- Medarbejdere og ledelse bekræfter, at børn, familie og pårørende er velkommen i tilbuddet. Der søges generelt at tage hensyn til mænd med børn, men samtidig sikre den fornødne ro til mænd, der ikke har børn.

## Målgruppe, metoder og resultater

*Det er afgørende for kvaliteten i tilbuddet, at der er et klart formål med indsatsen, og at tilbuddets metoder medvirker til at sikre borgernes trivsel og resulterer i den ønskede udvikling for borgerne. Det er derfor væsentligt, at tilbuddet kan redegøre for dets målsætning, målgruppe(r) og metoder. Herunder er det vigtigt, at tilbuddet kan redegøre for, hvordan og i hvilken grad de valgte metoder bidrager til opnåelse af de konkrete mål, som tilbuddet i samarbejde med borgerne sætter for de enkelte borgers udvikling og trivsel. De konkrete mål skal ses i sammenhæng med de mål, der er opstillet fra de anbringende eller visiterende kommuner. Endvidere er det afgørende for kvaliteten, at tilbuddet arbejder med resultatdokumentation og kan sandsynliggøre, at deres indsats opnår en forventet og positiv effekt.*

### Vurdering af tema

#### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet arbejder med afsæt i et klart formål med indsatsen, og at de anvendte faglige tilgange og metoder understøtter mændenes trivsel og resulterer i en ønsket og positiv udvikling.

#### Begrundelse

Mandecentret har en tydeligt defineret målgruppe, der omfatter mænd i alderen 18-85 år, der som følge af parbrud eller skilsmisse er hjemløse og har andre tilstødende sociale problemer. Tilbuddet arbejder med afsæt i en tydelig visitationsprocedure, hvor tilbuddet har fokus på at sikre, at der visiteres inden for målgruppen.

Tilbuddet har udarbejdet et faglig grundlag beskrevet i Mandecenteret akademi, som skal danne grundlag for en ensartet praksis på tværs af afdelingerne. Gennem anvendelse af relevante faglige tilgange og metoder yder tilbuddet en indsats, der understøtter en målrettet bearbejdning af den vold, mændene har været udsat for, ligesom tilbuddets indsatser målrettes individuelt, med fokus på, at mændene får selvindsigt og mulighed for at udvikle kompetencer og selvstændighed i eget liv.

Tilbuddets faglige tilgange og metoder vurderes relevante i forhold til den overordnede målsætning og målgruppe, ligesom indsatsen fører til positive resultater for mændene.

Tilbuddets ledelse understøtter løbende forskellige kompetenceudviklingsforløb til styrkelse af indsatsen samt valgte tilgange og metoder.

Tilbuddet arbejder med kontinuerlige samtaler som afsæt for målsætning for den enkelte mand inden for relevante fokusområder. Ligeledes arbejdes med en dokumentationspraksis, som giver mulighed for dels at dokumentere mandens ophold og udvikling og dels som resultatdokumentation til brug for egen læring og forbedring af indsatsen.

Tilbuddet samarbejder med mange relevante eksterne aktører, for at skabe den ønskede udvikling for mændene.

**Gennemsnitlig bedømmelse** 4,7

### Kriterium 3

*Tilbuddet arbejder med afsæt i en tydelig målgruppebeskrivelse systematisk med faglige tilgange og metoder, der fører til positive resultater for borgerne*

#### Bedømmelse af kriterium

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet i meget høj grad arbejder med afsæt i en tydelig målgruppebeskrivelse samt systematisk med faglige tilgange og metoder, der fører til positive resultater.

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende forhold i vurderingen af kriteriet.

- Tilbuddet arbejder med afsæt i en tydelig målgruppe, og anvender relevante faglige tilgange og metoder, som fører til positive resultater for de indskrevne mænd. Tilbuddets faglige tilgange og metoder tager udgangspunkt i at støtte mandens selvværd og kompetencer med henblik på, at manden på sigt kan mestre egen tilværelse efter opholdet på tilbuddet.
- Tilbuddets beskrevne metoder og tilgange jf. indberetninger på Tilbudsportalen ses genspejlet i interview med medarbejdere, hvorfor der ses sammenhæng mellem beskrevne tilgange og metoder og pædagogiske indsatser.
- Tilbuddet arbejder systematisk med opholdsplaner samt konkret målsætning, hvor medarbejderne dokumenterer indsatsen og de resultater, som manden opnår under opholdet. Tilbuddet arbejder med opholdsplaner med udgangspunkt i temaer i Livshjulet, som fører til positive resultater. Resultater som på tilbudsniveau er dokumenteret i Mandecentrets årsrapport.
- Tilbuddet har fokus på at inddrage de samarbejdspartnere, der er nødvendige og som kan bidrage positivt til at sikre, at mændene opnår deres mål for opholdet.

#### Ansøgning om væsentlig ændring:

Mandecentret har ansøgt socialtilsynet om godkendelse til at etablere yderligere to fleksible pladser for mænd samt evt. medfølgende børn efter SEL §§109/110 i afdelingen i Odense. I afdelingen kan ikke alle pladser anvendes fleksibelt. Det er angivet i godkendelsen, i hvilken udstrækning at pladserne kan anvendes fleksibelt.

Socialtilsynet har besigtiget de fysiske rammer, som skal anvendes til de to ekstra pladser og finder den konkrete lejlighed egnet til formålet.

Tilbuddet har gjort sig relevante overvejelser om hvordan lejligheden kan indrettes, så den imødekommer målgruppens behov. Herunder redegøres for, hvordan mændene sikres tilstrækkelig og relevant adgang til medarbejderne.

### Indikator 3.a

*Tilbuddet anvender faglige tilgange og metoder, der er relevante i forhold til tilbuddets målsætning og målgrupper.*

#### Bedømmelse 4

#### Bedømmelse af Indikator 3.a

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende fire forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Tilbuddet arbejder relevant med faglige metoder, som matcher den godkendte målgruppe. Mandecentrets akademi arbejder systematisk med tilbuddets indsatser, procedure og metoder. Akademiet giver en ramme for at udvikle fælles faglige standarder og udbrede den bedste praksis, som understøtter en systematisk faglig tilgang på tværs af afdelingerne.
- Tilbuddets faglige tilgange og metoder understøtter tilbuddets målsætning og målgruppens behov for støtte, samtaler, omsorg og rådgivning.
- Den beskrevne indsats ses at være i overensstemmelse med de faglige tilgange og metoder, som tilbuddet har angivet på Tilbudsportalen og som omfatter empowerment- og ressource orienteret samt anerkendende og narrative tilgange og metoder.
- Medarbejderne refererer til de samme faglige tilgange og metoder i alle tilbuddets afdelinger, og medarbejderne demonstrerer indgående kendskab til metoderne og formår at omsætte dem i praksiseksempler fra hverdagen.

Socialtilsynet lægger samtidig vægt på følgende forhold.

- Afdelingerne under Mandecentret har implementeret arbejdet med metoder og tilgange forskelligt, ligesom alle afdelinger endnu ikke har stærk faglig viden om at gennemføre børnesamtaler.

### Indikator 3.b

*Tilbuddet dokumenterer resultater med udgangspunkt i konkrete, klare mål for borgerne til løbende brug for egen læring og forbedring af indsatsen.*

#### Bedømmelse 5

##### Bedømmelse af Indikator 3.b

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende fem forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Tilbuddet dokumenterer resultater, som opfølgning på de konkrete mål i opholdsplanen, jf. oplysninger fra interviewede mænd og medarbejdere. Opfølgningen sker i samspil med mændene, for at styrke deres empowerment og forståelse for egen udvikling og for at forbedre indsatsen under opholdet.
- Forstander og medarbejdere tager hver 3. måned stilling til, om der fortsat er grundlag for opholdet og mændene bliver udskrevet, hvis der ikke er grundlag længere, fordi mændene har opnået de nødvendige ressourcer, eller fordi de ikke kan samarbejde om indsatsen.
- Arbejdet med Livshjulet tilsammen med visitationssamtalen, udgør grundlaget for indskrivningen og opholdsplanen, jf. oplysninger fra medarbejdere. Der sker en scoring/rating af punkterne på livshjulet, som gentages under opholdet for at synliggøre progressionen. Det giver ifølge medarbejderen en god målestok for, hvordan manden udvikler sig.
- Mændene beskriver, at de i høj grad oplever at de får flere ressourcer gennem opholdet. Flere mænd giver eksempler på den udvikling, de har været igennem, fra de ved indskrivningen var i stor mistrivsel, til at de nu er klar til at flytte i egen bolig og starte i job igen.
- Mandecentret arbejder løbende med at dokumentere effekterne af arbejdet på tværs af alle forløb, jf. oplysninger i fremsendt dokumentation. Dette sker med afsæt i den dokumentation, der indsamles ved ind- og udskrivning, hvor der indhentes oplysninger om blandt andet mandens trivsel, beskæftigelses- og Boligsituation, eventuelle voldsudsættelse mv.

### Indikator 3.d

*Tilbuddet samarbejder aktivt med relevante eksterne aktører for at understøtte, at målene for borgerne opnås.*

#### Bedømmelse 5

##### Bedømmelse af Indikator 3.d

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende tre forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Medarbejdere og mændene beskriver tilbuddets støtte til samarbejde med kommunale sagsbehandlere, jobcentre, Familieretshuset, mor samt øvrige relevante aktører, som fx kan bistå med rådgivning m.fl..
- Tilbuddets afdelinger har et omfattende arbejde med at opsøge og inddrage relevante eksterne aktører, i forbindelse med individuelle og konkrete målsætninger omkring mændene, jf. oplysninger fra medarbejdere. Medarbejderne italesætter heri en bevidsthed om deres kompetencer, og hvornår det vurderes relevant at inddrage andre/flere kompetenceområder ift. en mand.
- Det fremgår af fremsendt oplysningsskema, at tilbuddet kontinuerligt arbejder for at styrke samarbejdet med kommunerne.

## Sundhed og trivsel

Det er afgørende for kvaliteten, at tilbuddet understøtter borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel. Det er herunder vigtigt, at tilbuddets viden og indsats i forhold til borgernes sundhed og trivsel modsvarer målgruppens behov. Det kan for eksempel være i forhold til kost, motion, rygning samt uhensigtsmæssig brug af rusmidler. Det kan også være i forhold til færden på sociale medier. Det er endvidere vigtigt, at tilbuddet respekterer borgernes værdighed, autonomi og integritet og herunder sikrer borgernes medinddragelse samt selv- og medbestemmelse vedrørende beslutninger om dem selv samt hverdagen i tilbuddet. Et væsentligt led heri er, at tilbuddet i sin pædagogiske indsats har fokus på at forebygge magtanvendelser, herunder dokumenterer og anvender viden fra eventuelle magtanvendelser til løbende læring og forbedring af indsatsen. Desuden er det væsentligt, at tilbuddet forebygger vold og overgreb. Herunder er det vigtigt, at tilbuddets medarbejdere både har relevant faglig viden om forebyggelse af vold og overgreb set i forhold til tilbuddets målgruppe, og at de kan handle hensigtsmæssigt ved bekymring, mistanke eller viden om overgreb.

### Vurdering af tema

#### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet arbejder med relevant fokus på at støtte mændenes sundhed og trivsel.

#### Begrundelse

Mandecentret arbejder relevant med at understøtte mændenes trivsel og mentale sundhed gennem opbyggelige samtaler, med fokus på de 12 temaer i livshjulet. Mændenes behov og ønsker er i meget høj grad centrum for indsatserne. Mandecentrets viden om arbejde med mænd i kriser, samt den ressourcefokuserede støtte, har stor betydning for, at mange mænd i løbet af få måneder får ressourcer til at komme videre i livet. Tilbuddet lægger vægt på mændenes inddragelse, for at styrke processen med empowerment.

Tilbuddets fokus på fars kontakt til og samvær med børnene, medvirker til øget trivsel.

Mandecentret samarbejder med f.eks. psykiatrien. Det gælder både, hvis der er behov for behandling akut eller når medarbejderne gennem afdækningen af mandens situation, vurderer et behov for støtte i forhold til psykiske lidelser.

Mandecentret har fokus på at give mændene mulighed for samvær og aktivitet, som styrker mændenes trivsel. Der er ugentlige fællesspisninger, hvor der også afholdes husmøde, og der er fokus på aktivitets- og motionstilbud.

Mandecentret har stor opmærksomhed på at sikre tilbuddet, blandt andet i visitationen af nye beboere, så det er trygt for mænd og deres medfølgende børn. Tilbuddet har desuden udarbejdet en beredskabsplan for håndtering af voldsomme episoder.

**Gennemsnitlig bedømmelse** 4,8

### Kriterium 4

*Tilbuddet understøtter borgernes selv- og medbestemmelse*

#### Bedømmelse af kriterium

Tilbuddets indsats understøtter i meget høj grad borgernes selv- og medbestemmelse.

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende tre forhold i vurdering af kriteriet.

- Tilbuddet har fokus på mændenes selv- og medbestemmelse, i forhold til deres ophold og den opholdsplan, som tilbuddet udarbejder i samarbejde med manden. Tilbuddet lægger vægt på mændenes vurdering af deres udvikling og de indsatser, som der arbejdes med for at styrke deres empowerment.
- Tilbuddet støtter mændenes kontakt til andre aktører, som f.eks. familieretshuset og sagsbehandlere, hvilket i følge mændene styrker deres indflydelse på eget liv.
- Der bliver i alle afdelinger holdt husmøder med fokus på inddragelse i hverdagen.

## Indikator 4.a

---

*Borgerne bliver hørt, respekteret og anerkendt.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 4.a

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende tre forhold i vurdering af kriteriet.

- Mændene giver udtryk for, at medarbejderne arbejder med empati i forhold til deres behov. Mændene oplever at blive mødt i deres krise ved indflytningen, hvor medarbejderne er naturligt opsøgende for at få dialog med den enkelte i forhold til ønsker og behov.
- Mændene udtrykker, at de ugentlige samtaler er opbyggelige i forhold til at blive hørt, respekteret og anerkendt, som udgangspunkt for den videre indsats.
- Medarbejdere lægger vægt på at møde mændene respektfuldt og anerkendende i deres individuelle behov og livssituation.

## Indikator 4.b

---

*Borgerne inddrages i og har indflydelse på beslutninger vedrørende sig selv og hverdagen i tilbuddet i overensstemmelse med deres ønsker og behov.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 4.b

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende fire forhold i bedømmelsen.

- Medarbejdere lægger vægt på samarbejdet med mændene om deres opholdsplaner ud fra de 12 temaer i livshjulet.
- Medarbejderne og mændene beskriver, at de i fællesskab udvælger de temaer, som mændene har brug for at arbejde med under deres ophold, og at nye temaer kan tages op under opholdet, når manden er klar til det.
- Der bliver afholdt morgenmøder, hvor der bliver talt om dagen og de muligheder der er.
- Der bliver afholdt husmøder, hvor aftaler for den enkelte afdeling tages op og giver mændene mulighed for beslutninger i forhold til deres ønsker og behov.

## Kriterium 5

*Tilbuddet understøtter borgernes fysiske og mentale sundhed og trivsel*

### Bedømmelse af kriterium

Tilbuddets indsats understøtter i meget høj grad mændenes fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende syv forhold i vurdering af kriteriet.

- Tilbuddet har gennem flere ugentlige samtaler, fokus på mændenes trivsel.
- Tilbuddet støtter mændene i kontakt og samvær med deres børn.
- Tilbuddet har afsat tid til morgenkaffe på daglig basis, hvor medarbejderne møder mændene, som ikke er i arbejde til et tjek ind. Morgenmøderne giver medarbejdere mulighed for at vurdere mændenes "dagsform" og mændene får mulighed for at give udtryk for behov for kontakt mm.
- Tilbuddet samarbejder med psykiatrien i forhold til akut opståede behov hos mændene, eller i forhold til den afklaring tilbuddet og mændene får, i afdækning af evt. psykiske udfordringer med opholdsplanen.
- Tilbuddet understøtter mændenes fysiske og mentale sundhed gennem ugentlige aktiviteter, som er forskellig i de forskellige afdelinger. Aktiviteterne handler om træningstilbud, tilbud om yoga, nada og andre aktivitetstilbud, som understøtter mændenes kontakt med egen krop. Frekvensen af tilbud er meget forskellig i de forskellige afdelinger, hvilket kan have betydning for mændenes muligheder for at komme i trivsel og udvikling.
- Der er tilbud om fællesspisning i alle afdelinger og mændene støttes til selv at arrangere aktiviteter og spisning samt andre aktiviteter med hinanden.
- Tilbuddet samarbejder med Lev uden vold og har derigennem kunne tilbyde mændene psykologsamtaler. Denne ordning er imidlertid ophørt.

### Ansøgning om væsentlig ændring:

Mandecentret har ansøgt socialtilsynet om godkendelse til at drive krisecenter for mænd samt evt. medfølgende børn efter SEL §109. Tilbuddet ønsker at sikre midlertidigt ophold, omsorg, rådgivning, støtte og beskyttelse pga. udsathed for vold i nære relationer. Ansøgningen omfatter alle tilbuddets nuværende pladser godkendt efter SEL § 110, således at alle pladser godkendes som fleksible pladser efter både §§109 og 110. I afdelingerne Odense og Århus kan ikke alle pladser anvendes fleksibelt. Det er angivet i godkendelsen, i hvilken udstrækning at pladserne kan anvendes fleksibelt.

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddets indsats i relation til SEL § 109, understøtter mænd og medfølgende børns fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Socialtilsynet vægter, at mændene får mulighed for at deltage i forskellige aktiviteter, som en del af opholdet i krisecentret, herunder f.eks. udflugter til naturen, indgå i formelle samtaler med rådgivere, deltage i dagligdagens gøremål med de øvrige beboere og personale samt muligheden for at

deltage i et tilrettelagt gruppeforløb. I tilbuddet anvendes en edukativ og inddragende tilgang, med det formål at lære mændene at forstå deres egen krise bedre og vise dem, hvilke greb de kan anvende til at forbedre deres egen fysiske og mentale sundhed og trivsel.

Endvidere vægtes, at Mandecentret tilbyder fædre med medfølgende børn familiesamtaler. Familiesamtalerne har til formål at sætte familien i centrum og understøtte, at faderen blandt andet får styrket sin relation til sine børn. Familiesamtalerne skal udgøre et rum, hvor det er trygt for børnene at kunne tale om følelser som f.eks. savn, sorg, frustrationer og frygt.

Tilbuddet har beskrevet, at medarbejderne er bevidste om egne faglige begrænsninger, hvorfor de inddrager og henviser til f.eks. lovbestemt psykologbehandling, egen læge, psykiatrisk skadestue, øvrigt sundhedssystem eller andre relevante eksterne aktører ved behov for at understøtte mændenes og børnenes fysiske og mentale sundhed og trivsel mest hensigtsmæssigt.

## Indikator 5.a

*Borgerne trives i tilbuddet.*

### Bedømmelse 4

#### Bedømmelse af Indikator 5.a

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende fem forhold i bedømmelsen.

- Mændene giver samstemmigt udtryk for, at det har øget deres trivsel med opholdet i tilbuddet, med den støtte de får fra medarbejderne. Mændene giver udtryk for at få støtte i den krise de står i, når de flytter ind. En støtte som giver dem mere ro i hovedet. Mændene beskriver at støtten udvikler sig, som de opnår flere ressourcer gennem støtten.
- Mændene beskriver, at tilbuddets støtte til, at de får kontakt og samvær med deres børn er meget vigtig for deres trivsel.
- Mændenes og medarbejdernes beskrivelse af betydningen af klare mål for indsatsen og opfølgning, fører til øget selvværd og selvtillid.
- Medarbejderne og mændenes beskrivelse af fællesaktiviteter i tilbuddet i form af morgenmøder, fællesspisning og fællesaktiviteter, giver mændene et kendskab til hinanden. Et kendskab, som giver relationer, som støtter mændene i deres proces tilbage til en hverdag udenfor tilbuddet.
- Der er en nødtelefon, som mændene kan kontakte, hvis de får behov for kontakt udenfor medarbejdernes arbejdstid, som mændene bliver opfordret til at bruge.

Socialtilsynet har lagt negativt vægt på følgende to forhold.

- Tilbud om aktivitet, som understøtter en hverdagsstruktur og mændenes trivsel, er væsentligt forskelligt i afdelingerne. Mændene giver udtryk for, at struktur og indhold i hverdagen understøtter deres trivsel.
- Mænd udtrykker, at det kan være svært at flytte ind op til længere periode med helligdage, hvor der ikke er medarbejdere at kontakte, ud over akuttelefonen.

## Indikator 5.b

*Borgerne har med støtte fra tilbuddet adgang til relevante sundhedsydelser.*

### Bedømmelse 5

#### Bedømmelse af Indikator 5.b

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende tre forhold i bedømmelsen.

- Ledelse og medarbejdere beskriver, at tilbuddet samarbejder med psykiatrien i forhold til at støtte op om afklaring af eventuelle psykiatriske udfordringer, afdækket ved arbejdet med opholdsplanen.
- Ledelse beskriver samarbejdet med psykiatrisk skadestue, hvis der opstår en situation, hvor en mand er i en akut livskrise, som kræver en hurtig indsats.
- Medarbejdere beskriver, at de har fokus på at understøtte en helhedsorienteret tilgang, hvilket indbefatter fokus på adgang til læge og psykolog mm.

## Indikator 5.c

*Tilbuddets viden og indsats vedrørende borgernes fysiske og mentale sundhed modsvarer borgernes behov.*

### Bedømmelse 4

#### Bedømmelse af Indikator 5.c

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende seks forhold i bedømmelsen.

- Mændene udtrykker, at medarbejderne besidder personlige og faglige kompetencer til at støtte deres fysiske og mentale sundhed, i forhold til deres behov. Der høres fortsat eksempler på, at mænd i forbindelse med indflytningen oplever støtten i lav grad modsvarer deres behov. Det fremgår af dialogen med afdelingerne, at der er afdelinger der har håndteret mændenes behov for støtte ved indflytningen, så de ikke bliver visiteret til tilbuddet fredag, fordi der ikke er medarbejdere på arbejde i weekenden.
- Tilbuddet har tilrettelagt deres indsats, så mænd i arbejde kan få samtaler efter arbejdstid.
- Ledelse, medarbejdere og mænd i flere afdelinger, beskriver gruppetilbuddet 8 X 8 som et tilbud, som giver en god støtte.
- Medarbejdere i flere afdelinger beskriver sundhedstilbud i form af Nada, Yoga og kranio sakral massage, walk and talk, naturterapi mv., som skal give mændene mere ro i hovedet og kontakt til kroppen.
- Tilbud om fællesspisning og ture medvirker til at øge mændenes mentale sundhed, da de gennem aktiviteterne får kontakt til hinanden.

Socialtilsynet har lagt negativt vægt på:

- Tilbuddet har prioriteret en arbejdstidstilrettelæggelse, så mændene ikke har personalestøtte i weekend og helligdage, ud over kontakt til akuttelefonen og de besøg, som den enkelte afdeling lægger ind i forbindelse med helligdage. Dertil er der begrænset adgang til medarbejdere i aftentimerne.

## Kriterium 7

*Tilbuddet forebygger vold og overgreb*

#### Bedømmelse af kriterium

Tilbuddets indsats forbygger i meget høj grad vold og overgreb.

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende seks forhold i vurdering af kriteriet.

- Tilbuddet har udarbejdet et beredskab til håndtering af voldsomme episoder.
- Tilbuddet forebygger hændelser gennem den pædagogiske indsats, hvor mændene har mulighed for daglige samtaler. I samtalerne er der mulighed for at tale om de følelser og frustrationer, som mændene har.
- Tilbuddet skaber tryghed for mændene gennem de retningslinjer, der er for at forbygge vold og overgreb i tilbuddet.
- Tilbuddets ledelse handler, hvis der er borgere med et aktivt misbrug visiteret til tilbuddet. Dette for at skabe trygge rammer for de andre mænd og børn, som er i tilbuddet
- Ledelse og medarbejdere foretager ved indskrivning af en ny mand en faglig vurdering, hvor de også forholder sig til vold i hjemmet. Dette både for at sikre et trygt miljø for de indskrevne mænd og for at sikre, at der trygt kan opholde sig børn i tilbuddet.
- Tilbuddet samarbejder med Lev uden vold, hvor der har været mulighed for at gøre brug af psykologsamtaler til mændene.

#### Ansøgning om væsentlig ændring:

Mandecentret har ansøgt socialtilsynet om godkendelse til at drive krisecenter for mænd samt evt. medfølgende børn efter SEL §109. Tilbuddet ønsker at sikre midlertidigt ophold, omsorg, rådgivning, støtte og beskyttelse pga. udsathed for vold i nære relationer. Ansøgningen omfatter alle tilbuddets nuværende pladser godkendt efter SEL § 110, således at alle pladser godkendes som fleksible pladser efter både §§109 og 110. I afdelingerne Odense og Århus kan ikke alle pladser anvendes fleksibelt. Det er angivet i godkendelsen, i hvilken udstrækning at pladserne kan anvendes fleksibelt.

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddets pædagogiske indsats forebygger, at der ikke forekommer vold og overgreb i tilbuddet.

Der lægges vægt på, at tilbuddet har beskrevet et alkohol- og stoffrit miljø. Forbuddet har både til hensigt at gavne den enkelte mand, men også at sikre et godt, trygt og sundt miljø for alle i tilbuddet, herunder medfølgende børn. Tilbuddet beskriver at arbejde med at sikre et trygt miljø, hvor utryghedsskabende adfærd ikke accepteres.

I sammensætningen af beboere, vil medarbejderne tage højde for evt. særskilte hensyn og behov, at det vil være muligt at flytte mænd (og børn) til anden afdeling i tilfælde af trusler og endelig muligheden for anonym indskrivning. Desuden fokus på at tage hånd om eventuelle interne konflikter mellem mændene.

## Indikator 7.a

*Tilbuddets pædagogiske indsats understøtter, at der ikke forekommer vold eller overgreb i tilbuddet.*

**Bedømmelse** 5

### **Bedømmelse af Indikator 7.a**

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende fem forhold i bedømmelsen.

- Ledelsen har udarbejdet en beredskabsplan til håndtering af voldsomme episoder jf. Mandecentrets sikkerhedsplan.
- Medarbejdere og mænd giver udtryk for, at samtaler ved behov forebygger frustration, udadreagerende adfærd og/eller misbrug.
- Medarbejderne er i gang med uddannelse, som giver dem en øget voldsfaglig viden.
- Mændene udtrykker, at de føler sig trygge ved at der er meget få voldsomme hændelser i tilbuddet. De beskriver, at tilbuddets ledelse handler, hvis der er borgere med et aktivt misbrug i tilbuddet.
- I samtlige afdelinger oplyser mændene, at de kommer godt ud af det med hinanden, og at der er en god omgangstone, hvor man udviser forståelse og respekt for hinanden.

## Organisation og ledelse

En væsentlig forudsætning for kvaliteten af sociale tilbud er en hensigtsmæssig organisering samt en kompetent og ansvarlig ledelse. En kompetent og ansvarlig ledelse er blandt andet kendetegnet ved at drive tilbuddet fagligt og økonomisk forsvarligt, sætte rammerne for tilbuddets strategiske udvikling og varetage den daglige drift. Herunder er tilbuddets brug af ikkefastansatte medarbejdere med borgerrelaterede opgaver, et væsentligt element.

### Vurdering af tema

#### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet har en hensigtsmæssig organisering og en kompetent ledelse.

#### Begrundelse

Mandecentrets ledelse og organisering understøtter tilbuddets formål og sikrer dermed en faglig relevant indsats, til gavn for målgruppen.

Mandecentret er organiseret med direktør og en ledergruppe med syv forstandere, med ansvar for hver deres afdeling. Ledergruppen samarbejder med Mandecentrets vidensafdeling, om en systematisk og ensartet udvikling af driften af tilbuddets afdelinger. Dette ses bl.a. udmøntet med Mandecentrets Akademi. Forstanderne har ud over det lokale ansvar for driften, et ansvar for udvikling af et nationalt ansvarsområde, som f.eks. voldsfaglighed, arbejdsmiljø, børneindsatsen mv..

Ledelsen har samlet fokus på den strategiske udvikling, i forhold til målgrupper og indsatserne i 2024, med et særligt arbejde på etablering af et mandekrisecenter jf. ny lovgivning.

Direktør og forstandere har relevante kompetencer og leder tilbuddet kompetent, med fokus på mændenes og medarbejdernes trivsel og udvikling.

Forstanderne samarbejder om opgaver omkring faglighed udlagt mellem afdelingerne og medarbejderne mødes i faglige grupper, som led i udviklingen af tilbuddet og den fælles sammenhængskraft. Medarbejderne på alle Mandecentrets afdelinger modtager supervision fra eksternt supervisor. Ligeledes er der god mulighed for sparring i det daglige arbejde om den enkelte mand.

Tilbuddet har forskellige normeringstal for indsatsen i afdelingerne, som medfører en uensartet indsats og kvalitet i afdelingerne. Der ses en forskel i fællesaktiviteter, som ikke afspejles i normeringstallet pr. plads. Dette bemærkes ikke mindst, fordi tilbuddet lægger vægt på fællesaktiviteters betydning for at skabe en struktur i hverdagen og relationer til og mellem mænd.

**Gennemsnitlig bedømmelse** 4,8

### Kriterium 8

*Tilbuddet har en kompetent ledelse*

#### Bedømmelse af kriterium

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet i meget høj grad har en kompetent ledelse med relevante kompetencer.

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende seks forhold i vurderingen af kriteriet.

- Ledelsen består af direktør og syv forstandere. Ledelsesgruppen fremstår kompetent med relevante faglige uddannelser samt mange års ledelserfaring fra socialområdet. Ledelsesgruppen har stået i front for at skabe en organisation med en ensartet praksis i Mandecentret, med afdelinger spredt ud i landet.
- Tilbuddet har etableret en række interne vidensgrupper, som arbejder på tværs af afdelinger med en forstander som tovholder. Hver forstander har ud over et lokalt ansvar for afdelingen, et nationalt ansvar. De nationale ansvarsområder er blev fordelt ud fra forstandernes særlige kompetencer.
- Forstanderne mødes regelmæssigt på tværs af afdelingerne, for at understøtte en ensartet drift og udvikling af tilbuddet. Der er løbende dialog og samarbejde på tværs af de forskellige afdelinger.
- Tilbuddets forstandere har en respektfuld og anerkendende ledelsesstil, som afspejler sig i samspillet med medarbejderne under tilsynet.
- Forstandergruppen og faggrupperne mødes løbende om udvikling af de faglige indsatser. Faggruppernes arbejde har været sat på pause, i forbindelse med udvikling og afklaring af nye indsatser jf. ny lovgivning, men vil blive genoptaget.
- I 2023 har ledergruppen været på et eksternt faciliteret ledelsesakademi, der har medvirket til at styrke og udvikle ledergruppen.

## Indikator 8.a

*Ledelsen har relevante kompetencer i forhold til at lede tilbuddet.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 8.a

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende fire forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Tilbuddets direktør fremstår i dialogen med Socialtilsynet, kompetent i de refleksioner direktør har for drift og udvikling af Mandecentret. Direktør har sammen med de syv forstandere fokus på Mandecentrets organisering, økonomi og strategiske udvikling, hvilket sker med en inddragende ledelsesstil, hvor de enkelte forstandere er inddraget i udvikling af tilbuddet.
- Forstandere beskriver deres faglige og ledelsesmæssige kompetencer og deres mange års erfaring med drift af sociale tilbud.
- Medarbejderne giver udtryk for tilfredshed med de lokale forstanderes inddragende og lyttende ledelsesstil. Medarbejderne oplever sig hørt og inddraget i tilbuddets lokale udvikling, samt udvikling af Mandecentret.
- Mændene og medarbejdere udtrykker, at forstanderne er tilgængelige og støtter op om arbejdet med borgerne. Forstanderne deltager såvel i visitationssamtalerne, som i vurdering af om mændene skal have forlænget deres ophold hver 3. måned.

## Indikator 8.b

*Tilbuddet benytter sig af ekstern faglig supervision eller anden form for sparring for ledelse og medarbejdere.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 8.b

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende tre forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Medarbejdere udtrykker tilfredshed med den eksterne supervision, som de har tilbud om ca. tre gange årligt. Supervisionen kan bruges såvel som sagssupervision som supervision i samarbejdet.
- Forstanderne modtager ledelsessupervision.
- Medarbejdere udtrykker, at der er gode muligheder for sparring internt i afdelingerne.

## Indikator 8.c

*Tilbuddet har en kompetent og aktiv bestyrelse.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 8.c

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende tre forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Bestyrelsen består af seks medlemmer inkl. bestyrelsesformand. To medlemmer har erfaring med bestyrelsesarbejde fra Fonden Fundamentet, som har etableret Mandecentret Botilbud ApS. Bestyrelsesmedlemmerne har bestyrelseserfaring, faglig viden fra socialområdet og mange års erfaring på ledelsesniveau.
- Ledelsen udtrykker at bestyrelsen er kompetent og aktiv i relation til drift og udvikling af Mandecentret.
- Tilbuddets vedtægter er opdateret jf. ny lovgivning omkring medarbejderrepræsentant, ligesom der er foretaget valg af og blandt tilbuddets medarbejdere, så disse er repræsenteret i bestyrelsen.

## Kriterium 9

*Tilbuddets daglige drift varetages kompetent*

### Bedømmelse af kriterium

Socialtilsynet vurderer, at den daglige drift i høj grad varetages kompetent.

Socialtilsynet har lagt positivt vægt på følgende seks forhold i vurderingen af kriteriet.

- Tilbuddets daglige drift varetages med øje for målgruppens trivsel og den faglige kvalitet i indsatsen.
- Mændene oplyser om tilgængelighed fra kompetente medarbejdere, og at tilgængeligheden overvejende imødekommer deres behov.
- Forstandernes tilgængelige og lyttende ledelsesstil, medvirker til medarbejdertrivsel og en lav gennemstrømning og sygefravær i jf. nøgletal for 2022 samt konkrete oplysninger fra det aktuelle tilsynsbesøg.
- Tilbuddet prioriterer, at der er medarbejdere med såvel socialfaglige som pædagogiske kompetencer i alle afdelinger.
- Organiseringen med en vidensafdeling, understøtter Mandecentrets strategiske udvikling. Vidensafdelingen samarbejder med forstandere om det udviklingsarbejde forstanderne har ansvar for. Hver forstander har et nationalt ansvarsområde for udvikling af tilbuddets indsats, herunder den socialfaglige-, pædagogiske-, terapeutiske indsats eller for den Ambulante rådgivning, Voldsfaglighed eller Arbejdsmiljøet.
- Organiseringen med faggrupper, hvor medarbejderne bliver medinddraget i det faglige arbejde, understøtter udvikling og implementering af de overordnede strategier ud i afdelingerne.

Socialtilsynet har lagt negativt vægt på følgende tre forhold i vurderingen af kriteriet.

- Tilbuddet budgetterer med samme takst men forskellige normeringstal i afdelingerne, hvor yderpunkterne for normeringstallet er 12 timer om ugen pr. plads i Slagelse og 18,7 timer om ugen pr. plads i Århus. Forskellen i normeringstallet medfører en risiko for en uensartet indsats og kvalitet i afdelingerne. Forskellen ses ikke udmøntet i tilbud om fællesaktiviteter i afdelingerne. Det fremstår som at afdelingen i Århus, er den afdeling med de færreste fællestilbud til mændene, på trods af et højt normeringstal. Fællesaktiviteter som Mandecentret og mændene vurderer er vigtigt for at skabe en struktur i hverdagen og relationer til medarbejdere og de andre mænd.
- Tilbuddets normering tilgodeser ikke i alle tilfælde mændenes behov ved indflytning, hvis indflytning sker op til en weekend eller helligdage, da der ikke er weekend eller feriedækning. I afdeling Esbjerg har forstander valgt, at der ikke indskrives nye borgere op til weekend og/eller helligdage. Tilbuddet har i deres høringsvar oplyst, at det er praksis i alle afdelinger, at de kun undtagelsesvist indskrives fredag eller op til helligdage og her kommer altid personale ind over i weekenden eller helligdagen. Hvis dette ikke er muligt, så indskrives manden ikke.
- Forstanderne indgår i borgerrettede normeringstal med 33 timer om ugen, hvilket vurderes højt i forhold til definition på borgerrettede opgaver.

### Ansøgning om væsentlig ændring:

Mandecentret har ansøgt socialtilsynet om godkendelse til at drive krisecenter for mænd samt evt. medfølgende børn efter SEL §109. Tilbuddet ønsker at sikre midlertidigt ophold, omsorg, rådgivning, støtte og beskyttelse pga. udsathed for vold i nære relationer. Ansøgningen omfatter alle tilbuddets nuværende pladser godkendt efter SEL § 110, således at alle pladser godkendes som fleksible pladser efter både §§109 og 110. I afdelingerne Odense og Århus kan ikke alle pladser anvendes fleksibelt. Det er angivet i godkendelsen, i hvilken udstrækning at pladserne kan anvendes fleksibelt.

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet kan tilrettelægge en relevant normering aften, weekender og helligdage, som understøtter målgruppens behov for kontakt til medarbejdere med relevante kompetencer. I vurderingen har socialtilsynet vægtet, at Mandecentret øger medarbejdernes tilstedeværelse i alle afdelinger, som forventes at imødekomme målgruppens behov for støtte, beskyttelse, omsorg og rådgivning. I forbindelse med behandling af tilbuddets ansøgning, har socialtilsynet gennemgået tilbuddets tilrettede budget og herunder påset, at den borgerrettede normering øges.

## Indikator 9.a

*Borgerne har i forhold til deres behov tilstrækkelig kontakt til medarbejdere med relevante kompetencer.*

**Bedømmelse** 3

### Bedømmelse af Indikator 9.a

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende seks forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Mændene giver fortsat udtryk for, at medarbejderne er fagligt dygtige og besidder gode faglige og personlige egenskaber og at de har mulighed for kontakt til medarbejderne, når de har behov i dagtimerne og på akuttelefonen.
- Mændene udtrykker også, at medarbejderne har kompetencer i forhold til samspillet med deres børn.
- Medarbejderne oplever generelt, at de har relevante kompetencer og at mændene kan få kontakt i det omfang, de har behov for. Der er ansat en social vicevært på nogle afdelinger, hvilket ifølge medarbejderne har været positivt for fællesskabet. Ligeledes understøtter den sociale vicevært de øvrige medarbejdere med observationer af mændene i en anden kontekst.
- Forstander benævner betydning af tilbuddets mange frivillige indenfor jura, økonomi og coaching.
- Nogle forstandere udtrykker, at det har betydning for kvalitet i arbejdet med mændenes udvikling og trivsel, at medarbejderne er i boenheden, også når mændene er hjemme efter arbejdstid. Medarbejdernes arbejdstid tilrettelægges, så de er tilgængelige for mænd i beskæftigelse.
- Flere afdelinger har over de seneste år justeret medarbejdernes tilgængelighed i ydertimerne på hverdage, således at kontaktfladen til mændene er udvidet. Dette ses dog meget forskelligt på de enkelte afdelinger.

Socialtilsynet lægger negativ vægt på fem følgende forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Tilbuddet har begrænset åbningstid, hvor medarbejderne overvejende er til rådighed i dagtimerne og enkelte aftner i løbet af ugen. Dette ses forskelligt i afdelingerne.
- Flere mænd giver udtryk for, at det er sårbart, når der flytter en ny mand ind fredag eller før ferie/helligdage. Der er eksempler på, at mændene føler manglende støtte og at de øvrige mænd føler et ansvar, de kan have svært ved at tage, når der ikke er medarbejdere på arbejde i weekend og i helligdage.
- Det fremgår af udsagn fra medarbejdere og mænd, at der er forskel på fællesaktiviteterne i afdelingerne, hvilket betyder at der i nogle afdelinger er mindre fast struktur for ugen.
- Der fremgår af normeringstal på Tilbudsportalen, at der er forskel på normeringstal mellem afdelingerne svingende fra 12 til 18,7 timer, hvilket giver mændene forskellig mulighed for kontakt afhængig af, hvilken afdeling de bor i.
- Forstanderne indgår med 33,3 timer som borgerrettet tid pr. uge på Tilbudsportalen, hvilket ikke hænger sammen med beskrivelse af forstandernes opgave og definition af borgerrettet tid på tilsynsbesøget.

## Indikator 9.b

*Personalegennemstrømningen på tilbuddet er ikke på højere niveau end sammenlignelige arbejdspladser.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 9.b

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Tilbuddet personalegennemstrømning i 2022 var på 17% jf. tilbuddets Årsrapport, hvilket er under den gennemsnitlig personalegennemstrømning på tværs af alle tilbud på sammenlignelige arbejdspladser, som i 2022 var 19,8 inden for Socialtilsyn Hovedstadens område.
- Under tilsynsbesøget oplyses på alle afdelinger om lav personalegennemstrømning og stor stabilitet i medarbejdergruppen.
- I fremsendt oplysningsskema er der dog oplyst om personalegennemstrømning på et højere niveau, end senest indberettede årsrapport på Tilbudsportalen. Socialtilsynet har endnu ikke set denne årsrapport.

## Indikator 9.c

*Sygefraværet blandt medarbejderne er ikke på højere niveau end sammenlignelige arbejdspladser.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 9.c

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Tilbuddets sygefravær er i seneste årsrapport fra 2022 opgjort til 7 dage og er således betydeligt lavere end på sammenlignelige arbejdspladser. På tværs af de tilbud, som Socialtilsyn Hovedstaden fører tilsyn med, lå det gennemsnitlige sygefravær på 17,5 dage i 2022.
- I flere afdelinger oplyses under tilsynsbesøget om en oplevelse af et generelt lavt sygefravær.

## Indikator 9.d

*Brugen af ikkefastansatte medarbejdere er hensigtsmæssig i forhold til at sikre, at tilbuddet er i stand til at tilrettelægge og udøve en systematisk pædagogisk indsats.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 9.d

Socialtilsynet lægger positivt vægt på følgende forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Tilbuddet ansætter ofte studerende som studentermedhjælpere, når de har afsluttet praktik, som har aktiviteter men også kan dække vikartimer.
- Forstander og medarbejdere i flere afdelinger oplyser, at der ikke anvendes vikarer eller ikke fastansatte medarbejdere i tilbuddet. I tilfælde af sygdom eller fravær i øvrigt, dækker medarbejderne ind for hinanden. Dette sker for at sikre borgerne genkendelighed og kontinuitet i behandlingen.

## Kompetencer

*Det er afgørende for kvaliteten i tilbuddet, at tilbuddets medarbejdere, herunder ikkefastansatte medarbejdere, har de faglige, relationelle og personlige kompetencer, der er nødvendige i forhold til tilbuddets målsætninger og målgruppe, de metoder tilbuddet anvender, samt borgernes aktuelle behov. Herunder skal børn og unge sikres en tryk hverdag og opvækst med nære og stabile relationer. Udover tilbuddets aktuelle kompetenceniveau er det vigtigt, at tilbuddet har strategisk fokus på, hvordan de nødvendige kompetencer sikres på såvel kort som langt sigt, samt hvordan eventuelle specialistkompetencer kan tilvejebringes. Det er et vigtigt aspekt af kvaliteten af et tilbud, at medarbejderne, herunder ikkefastansatte medarbejdere, møder borgerne med respekt for den enkeltes behov og forudsætninger samt har fokus på borgernes retssikkerhed.*

### Vurdering af tema

#### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddets medarbejdere besidder relevante faglige, relationelle og personlige kompetencer samt erfaring, i forhold til målgruppens behov og i forhold til anvendelse og fortsat udvikling af tilbuddets metoder og tilgange.

#### Begrundelse

Mandecentrets medarbejdergruppe har relevante faglige uddannelser og samarbejder tværfagligt om at støtte mændene. Det er overvejende pædagogisk eller socialfagligt uddannede medarbejdere, der samarbejder om arbejdet med borgerne, ud fra de kompetencer, der er særligt brug for i forhold til opgaveløsningen.

Medarbejdergruppens tværfaglige sammensætning bidrager til, at målgruppens behov kan tilgodeses. Den samlede medarbejdergruppe deltager kontinuerligt i målrettede kompetenceudviklingsforløb, og opdateres på den måde med ny viden på området. De fælles kompetenceudviklingsforløb understøtter, at tilbuddet udvikles i overensstemmelse med målgruppens behov og tilbuddets formål.

Alle visiterende koordinatore har efteruddannelse, så de har en ensartet praksis på tværs af afdelinger i forhold til visitation af mændene til ambulante eller mere indgribende indsatser.

Tilbuddets ledelse vægter, at medarbejderne har relationelle og personlige kompetencer, så de kan skabe samspil med mændene, som grundlag for at arbejde med mænd i krise. Mandecentret lægger vægt på, at medarbejderne har en god kontakt til såvel far som børn, blandt andet ved at mændene får en kontaktperson, som har et tæt samarbejde med manden om hans ophold.

Medarbejderne har fagligt kendskab til børn, og er klar over ansvarsområder i forbindelse med, at børn opholder sig i tilbuddet sammen med sin far.

**Gennemsnitlig bedømmelse** 5,0

### Kriterium 10

*Tilbuddets medarbejdere besidder relevante kompetencer i forhold til målgruppens behov og tilbuddets metoder*

#### Bedømmelse af kriterium

Tilbuddets medarbejdere har i meget høj grad relevante kompetencer i forhold til målgruppens behov og tilbuddets metoder.

I vurderingen af kriteriet har socialtilsynet lagt vægt på følgende forhold.

- Medarbejdergruppen rummer forskellige relevante uddannelser, erfaringer og kompetencer i forhold til arbejdet med målgruppen og tilbuddets samlede indsatser.
- Tilbuddet arbejder kontinuerligt med at opkvalificere den specifikke viden og erfaring, der relaterer sig til arbejdet med den konkrete målgruppe. Socialtilsynet får indtryk af, at opkvalificeringen understøtter det fælles faglige fundament og dermed indsatserne i tilbuddet.
- Tilbuddets medarbejdere har personlige og relationelle kompetencer, som bedømmes relevante for målgruppen. Medarbejdernes kompetencer ses konkret afspejlet i samspejlet med mænd og børn, og interviewede mænd beskriver, at de profiterer af de indsatser, de mødes med af tilbuddets medarbejdere.
- Tilbuddets helhedsorienterede indsats bidrager til mændenes trivsel og udvikling.

## Indikator 10.a

*Medarbejdergruppen, herunder ikkefastansatte medarbejdere, har samlet set relevant uddannelse, opdateret viden og erfaring med målgruppen og tilbuddets metoder.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 10.a

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende fem forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Ledelsen har sammensat en tværfaglig medarbejdergruppe bestående af personale med relevante faglige og personlige kompetencer, som samlet set understøtter tilbuddets målsætning om at tilbyde en helhedsorienteret indsats. Samtlige oplysninger fra de uanmeldte tilsynsbesøg i alle afdelinger indikerer et relevant kompetence-, uddannelses- og erfaringsniveau i den samlede medarbejdergruppe.
- Tilbuddets faste medarbejdere har deltaget i forskellige former for kompetenceudviklingsforløb, relateret til indsatsen og målgruppen. I følge fremsendt materiale har alle forstandere og medarbejdere fx deltaget i diplomuddannelse der giver et indblik i vidensgrundlaget om vold i nære relationer samt introduktion til relevante metoder og praksistilgange i arbejdet med voldsudsatte voksne og deres børn.
- Medarbejderne kan redegøre for tilbuddets indsats, metoder og tilgange, ligesom interviewede mænd er positive i deres beskrivelser af medarbejdernes kompetencer. Mændene giver entydigt udtryk for at blive mødt med omsorg, respekt, anerkendelse samt hjælp og støtte af medarbejderne.
- Medarbejderne har relevant uddannelse, indsigt og viden om det at være i krise, og hvordan de bedst støtter den enkelte mand, jf. oplysninger fra interviewede mænd. Mændene nævner, at medarbejderne har dyb indsigt i de oplevelser og følelser, som de går igennem under opholdet. Mændene kommer med konkrete eksempler på, hvordan medarbejderne har understøttet dem.
- Viden og erfaring i arbejdet med børn i krise, ses forskelligt i afdelingerne. Mandecentret arbejder ansvarsfuldt og bevidst med mænd, der tager ophold med børn eller har samvær med børn, fx gennem udvikling og påbegyndt implementering af en mere konkret børnefaglig indsats.

## Indikator 10.b

*Det er afspejlet i medarbejdernes samspil med borgerne, at medarbejderne, herunder ikkefastansatte medarbejdere, har relevante kompetencer.*

**Bedømmelse** 5

### Bedømmelse af Indikator 10.b

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende fem forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Medarbejderne besidder relevante pædagogiske, socialfaglige samt personlige kompetencer, i forhold til at kunne drage den nødvendige omsorg for mændene og støtte dem i forhold til deres aktuelle situation.
- Organiseringen med en kontaktperson omkring mændenes sag, og den omsorg og støtte de møder i den relation, fremhæves af interviewede mænd som understøttende for deres trivsel og udvikling. Dertil beskriver mændene, at de oplever, at medarbejderne er meget kompetente og respektfulde og fremhæver særligt den ligeværdige måde de oplever at blive mødt på.
- Medarbejderne opleves gode til deres opgaver og har et særligt øje for hvad manden skal støttes i, hvad han selv formår at varetage og samtidig med stor opmærksomhed på hvad manden aktuelt kan rumme, jf. oplysninger fra interviewede mænd.
- Medarbejderne beskriver deres tilgang til mændene med stor respekt og ligeværd. Medarbejderne beskriver en opmærksomhed på at gøre sig tilgængelige for indskrevne mænd og børn, både til samtaler og samvær, og rumme dem og tale med dem om hvordan de kan komme ind i en positiv udvikling for dem selv og deres børn.
- Udsagn og oplysninger fra medarbejderne, vidner om, at de besidder indsigt i målgruppens udfordringer og sårbarhed, samt behov for hjælp og støtte. Fx faciliterer enkelte afdelinger gruppeforløb, hvor mændene deltager i samtaler med henblik på at få bearbejdet deres oplevelser, for derigennem at kunne arbejde med at genvinde selvtillid og kontrol over eget liv, til gavn for dem selv og deres børn.

## Fysiske rammer

*De fysiske rammer udgør en central del af et tilbud, både som ramme om borgernes liv og som ramme om den indsats, der finder sted. Det er derfor væsentligt, at tilbuddets omgivelser, indretning, faciliteter og stand understøtter målgruppens behov og formålet med indsatsen, herunder at de fysiske rammer inde og ude tilgodeser borgernes trivsel og tryghed samt ret til privatliv.*

### Vurdering af tema

#### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet skaber fysiske rammer som øger mændenes trivsel og muligheder for et selvstændigt liv.

#### Begrundelse

Mandecentrets fysiske rammer er velegnet til formålet for § 110 indsatsen. Afdelingerne ligger centralt placeret i bymidten i København, Århus, Odense, Ålborg, Esbjerg, Slagelse og Randers tæt på indkøbs-, transport- og aktivitetsmuligheder.

Afdelingerne er indrettet med administrationer, hvor der i flere afdelinger er tilbud om ambulant tilbud og tilbud om samtaler m.m.

I nogle afdelinger er bo-enheden placeret sammen med administration, og i andre afdelinger er bo-enheden beliggende separat. Socialtilsynet vurderer, at afstand mellem administration og bo-enhed medfører, at der skal være et større fokus på den opfølgende indsats, fordi mændene kan miste modet for kontakt, når der er en vej mellem bo-enhed og administration.

Afdelingernes rammer er meget forskellige, i forhold til boligstørrelse og fællesarealer. Særligt Århusafdelingen er udfordret med manglende fællesfaciliteter til samvær mellem borgerne på tværs af husene, hvilket bl.a. medfører at fællesspisning og aktivitetstilbud er mindre regelmæssigt end i de andre afdelinger.

Toilet- og bade faciliteter er ikke lige gode i alle afdelinger. Socialtilsynet bemærker, at badeværelse på den ene etage i Odense skal deles af seks borgere evt. med børn, hvilket ikke er tidssvarende og værdige forhold for hverken mænd eller børn.

Afdelingerne er indrettet, så møblerne kan erhverves med en almindelig økonomi og samtidig med et lokalt islæt.

De fysiske rammer er indrettet med henblik på at gøre dem så hjemlige som muligt, og der er legetøj til børn lagt frem i de fleste afdelinger. Ikke alle afdelinger har indrettet særlige legefaciliteter til børn.

**Gennemsnitlig bedømmelse** 4,0

## Kriterium 14

*Tilbuddets fysiske rammer understøtter borgernes udvikling og trivsel*

### Bedømmelse af kriterium

Socialtilsynet vurderer, at Mandecenteret på tværs af syv afdelinger, i høj grad skaber fysiske rammer som understøtter borgernes udvikling og trivsel, men at der er forskel på i hvor høj grad rammerne skaber trivsel i den enkelte afdeling.

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende seks forhold i vurdering af kriteriet.

- Tilbuddets fysiske rammer understøtter overvejende mændenes udvikling og trivsel. Mændene får egen bolig/værelse, nogle med eget toilet og bad, andre med delebadeværelse.
- I forhold til medfølgende børn, vægter socialtilsynet, at alle afdelinger rummer samtalelokaler til brug for børne- og familiesamtaler, beboerværelser som er børnevenlige, eller kan gøres børnevenlige ved hjælp af f.eks. flytbart sengeudstyr, legetøj og øvrige aktivitetsmaterialer, toilet- og badeforhold hvor der er indtænkt mulighed for en pusleplads til de mindste børn. De mænd, som indskrives jf. SEL § 109, og har medfølgende barn/børn, tilbydes at opholde sig i et familieværelse/en familielejlighed, hvis den pågældende afdeling har denne type værelse, og værelset er ledigt.
- Afdelingerne er indrettet med fælles køkken alrum og stue. I de fleste afdelinger med tilbud om gode legefaciliteter til børnene. Alle afdelinger har fællesarealer, hvor mænd og børn kan bruge tid sammen med de øvrige beboere og derigennem bl.a. træne sociale kompetencer og få mulighed for at danne netværk.
- Tilbuddet har renoveret lejligheder og værelser, så boliger fremstår tidssvarende og pæne.
- Mandecentrets afdelinger er fysisk centralt beliggende i byernes centrum, som giver mænd og børn let adgang til offentlige transportmuligheder, indkøb og aktivitetsmuligheder, ligesom mændene let kan afvikle fysiske besøg hos eksterne aktører som f.eks. jobcentret, socialforvaltningen, lægen mv.
- Ikke alle afdelinger har administration i bo-enheden, hvilket giver en større afstand mellem mænd og medarbejdere. Ved ny indretning har tilbuddet opmærksomhed på det forhold, både i Slagelse og i Ålborg.

Socialtilsynet har lagt negativ vægt på følgende forhold i vurdering af kriteriet.

- Afdeling i Århus og Odense har forhold, som i lavere grad skaber trivsel og udvikling. I Århus pga. manglende fællesfaciliteter og i Odense pga. bade faciliteterne på den ene etage, hvor seks mænd med evt. medfølgende børn skal dele et badeværelse.

### Ansøgning om væsentlig ændring:

Mandecentret - afd. Esbjerg (Syd- og Sønderjylland) har ansøgt om at blive godkendt til yderligere to pladser inden for tilbuddets målgruppe.

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddets fysiske rammer kan rumme endnu to mænd med evt. medfølgende børn, idet afdelingen rummer fysiske rammer, som observeres indrettes til formålet. Tilbuddet har beskrevet relevante overvejelser om, hvordan de vil indrette sig i det samlede antal pladser i Esbjerg, så de sikrer trivsel hos målgruppen.

## Indikator 14.a

*Borgerne trives i de fysiske rammer.*

### Bedømmelse 4

#### Bedømmelse af Indikator 14.a

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på følgende fire forhold i bedømmelsen.

- Mændene udtrykker, at de trives i de fysiske rammer. Flere mænd bemærker, at det er væsentligt at have eget badeværelse, når de har børn boende eller på samvær.
- Medarbejdere og mænd udtrykker, at det er godt med fælles opholdsrum og køkken alrum i alle tilbud, så der er mulighed for udfoldelse og samvær med andre i en lignende situation.
- Mænd med børn er glade for, at der er legerum og børneudstyr, som letter samværet med børnene.
- Værelser og lejligheder er renoverede og fremstår velholdte med et hjemligt præg i alle afdelinger. Værelserne er indrettet ved indflytning

Socialtilsynet har lagt negativt vægt på følgende fire forhold.

- Rammerne for fællesaktivitet i Århus giver i lavere grad mulighed for fællesspisning for mændene samlet.
- Toilet- og badeforhold i Odense, hvor seks mænd evt. med børn skal dele et badeværelse, er ikke tidssvarende og bedømmes således ikke at understøtte trivsel.
- Ved rundvisningen har forstandere forskellige holdninger til værelsesstørrelse samt badeværelsesfaciliteter og indretning generelt, i forhold at mænd kan have ophold sammen med et eller flere børn. Socialtilsynet bedømmer, at det er væsentligt at tilbuddet forholder sig til krav om værelsesstørrelse i forhold til barnets alder, så der ikke opstår en uensartet praksis omkring hvad der er en værdig ramme for en far med et eller flere børn.
- Enkelte forstandere udtrykker, at der for nogle mænd kan være lang vej til administrationen, hvis bo-enhed og administration ligger langt fra hinanden.

## Indikator 14.b

*De fysiske rammer og faciliteter imødekommer borgernes særlige behov.*

### Bedømmelse 4

#### Bedømmelse af Indikator 14.b

Socialtilsynet har lagt positiv vægt på to følgende forhold i bedømmelsen.

- Mænd og medarbejdere udtrykker, at fællesfaciliteterne er væsentlige i forhold til at styrke mændenes samspil i den krisesituation de er i. Herunder fremhæver mænd i de fleste afdelinger, at de fysiske rammer i meget høj grad imødekommer deres behov. Det forklares, at både muligheden for ro og privatliv samt de gode fællesfaciliteter imødekommer behovet under opholdet.
- Mændene giver udtryk for, at de fysiske rammer er gode, og udgør et roligt og trygt miljø, de kan opholde sig i sammen med deres børn.

Der er lagt negativ vægt på følgende forhold i bedømmelsen af indikatoren.

- Ikke alle afdelinger er lige velegnede til ophold for fædre med børn, ligesom enkelte afdelinger ikke har gode fælles faciliteter, der kan rumme f.eks. fællesspisning for alle mænd i afdelingen.

## Økonomi

Økonomi

### Vurdering af tema

#### Kvalitetsvurdering

Socialtilsynet vurderer, at tilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet.

#### Begrundelse

Tilbuddet fremstår økonomisk bæredygtigt.

Tilbuddets økonomi kan forventes at give mulighed for den fornødne kvalitet i tilbuddet i forhold til prisen og i forhold til tilbuddets målgruppe. Der er gennemsigthed i tilbuddets økonomi.

Tilbuddets regnskab er revideret af en godkendt revisor, og at det fremgår af årsrapporten, at revisionen er foretaget i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik.

Socialtilsynet har påset tilbuddets omkostninger til ledelseløn og har ikke fundet grundlag for bemærkninger til tilbuddets niveau for løn til ledelse.

### Økonomi 1

Er tilbuddet økonomisk bæredygtigt?

#### Bedømmelse af kriterium

Tilbuddet fremstår økonomisk bæredygtigt.

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende to forhold i vurderingen:

- **Budget 2025:** I tilbuddets årsbudget er der et rimeligt forhold mellem den forventede om-sætning og omkostningerne. De enkelte omkostninger, med undtagelse af høje lønninger til borgerrettet personale, fremstår retvisende. Den budgetterede belægningsprocent udgør 84 %, hvilket kan godkendes for selvvisiterende tilbud. Tilbuddet budgetterer med en overskudsgrad på ca. 1,2 %.
- **Årsrapport 2024:** Tilbuddets regnskab er revideret af en godkendt revisor, og at det fremgår af årsrapporten, at revisionen er foretaget i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik. Årsrapporten beskriver, at; *"Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse. Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere."* Det realiserede overskud i 2024 udgør 3,9 %. Tilbuddets realiserede omsætning afviger ikke væsentligt fra den budgetterede. Tilbuddets soliditetsgrad udgør 66,8 %, hvilket indikerer, at tilbuddet har en stabil økonomi set i forhold til tilbuddets alder og specialiseringsgrad, og i øvrigt på et højt niveau sammenlignet med gennemsnittet af private sociale tilbud i Socialtilsyn Hovedstaden. Tilbuddets kapitalberedskab vurderes samlet set at give langsigtet mulighed for opretholdelse af drift. Revisor har ikke taget forbehold for going concern, og regnskabet indeholder ikke væsentlige supplerende oplysninger herom. Reviderede årsrapport for 2024 er aflagt med såkaldt blank revisionspåtegning.

## Økonomi 2

*Giver tilbuddets økonomi mulighed for den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen?*

### Bedømmelse af kriterium

Tilbuddets økonomi kan forventes at give mulighed for den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen.

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende fire forhold i vurderingen:

- **Budget 2025:** Tilbuddets årsbudget afspejler tilbuddets målgruppe og metoder og tilbud-dets planer for faglig udvikling. Mandecentrets korrigerede og re-uploade 2025 budgetskeam er sagsbehandlet og godkendt af socialtilsynet den 8. juli 2025. Første uploadede version af tilbuddets 2025 budget er sagsbehandlet og godkendt den 31. oktober 2024.  
Revisionspåtegning er indberettet på Tilbudsportalen, og taksten stemmer med den oplyste i budgettet.
- **Pris og kvalitet:** De på Tilbudsportalen oplyste borgerrettede timer i tilbuddets SEL § 109 indsats svarer fra 16,8 til 28,5 timer pr. borger pr. uge, afhængig af afdeling, hvilket socialtilsynet finder problematisk i kombination med én enhedstakst for alle afdelinger. For SEL § 110 døgnpladserne ses et mindre spænd fra 11,2 til 15,3 timer pr. borger pr. uge men også med én enhedstakst.  
Den gennemsnitlige faktiske kostpris pr. støttetime i tilbuddet udgør ca. 711,- kr., hvilket ligger over det generelle niveau i hovedparten af sammenlignelige tilbud i Socialtilsyn Hovedstaden. Prisen er udregnet på baggrund af døgnstakst divideret med gennemsnittet af borgerrettede personaletimer pr. plads pr. uge.  
Den socialfaglige kvalitet, jf. Social- og Boligstyrelsens aktuelle Kvalitetsmodel, ligger på et højt niveau med en gennemsnitlig bedømmelse på 4,6 ud af 5.
- **Årsrapport 2023 og 2024:** De økonomiske nøgletal for realiseret økonomi på Tilbudsportalens faneblad "Årsrapport" er retvisende og i overensstemmelse med de revisionspåtegnede årsrapporter.
- **Løn til ledelse:** Ligger på niveau med gennemsnittet for døgntilbud omfattet af Socialtilsyn Hovedstaden, når der tages afsæt i tilbuddets størrelse, hvad angår antal døgnpladser og den samlede personalegruppe.

## Økonomi 3

*Er der gennemsigthed med tilbuddets økonomi?*

### Bedømmelse af kriterium

Der er gennemsigthed i tilbuddets økonomi.

Socialtilsynet har lagt vægt på følgende tre forhold i vurderingen:

- **Årsrapport:** Revisor har ikke anført forbehold eller væsentlige supplerende oplysninger til årsregnskabet. Regnskabet er aflagt i overensstemmelse med "Bekendtgørelse om revision af regnskaber for private tilbud, foreninger og private virksomheder omfattet af lov om socialtilsyn".
- **Påtegnet takst:** Tilbuddets revisor har lavet revisionspåtegning på beregningsgrundlaget for 2025 takst og revisionspåtegningen er uploadet på Tilbudsportalens faneblad af samme navn.
- **Supplerende oplysninger:** Tilbuddets administration, ledelse og revisor udarbejder og uploader budget- og økonomioplysninger i overensstemmelse med gældende regler for området.

## Spindelvæv



Spindelvævet afspejler socialtilsynets gennemsnitlige vurdering af kvaliteten i tilbuddet fordelt på syv temaer. Formålet med illustrationen er, at give tilbuddet et overbliksbillede af socialtilsynets vurdering på baggrund af den samlede rapport. De (scoringerne) repræsenterer derfor ikke det fulde indblik i tilsynet. Spindelvævet er først og fremmest ment som et dialogredskab mellem socialtilsynet og tilbuddet.

## Datakilder

### Kilder

- Budget
- Øvrige dokumentkilder
- Tidligere tilsynsrapport
- Dokumentation
- Tilbudsportalen
- Høringssvar

## Interviewkilder

### Kilder

## Observationskilder

### Kilder